

EL CEZİRE: Sayın Cumhurbaşkanı, her şeyden önce şunu söylemek ve sormak istiyorum: Ben bu Köşk'e geldiğim zaman, monitörde sizin birçok fotoğrafınızı gördüm. Devamlı hareket halindesiniz. Yurt içinde, yurt dışında devamlı hareket ediyorsunuz. Eski cumhurbaşkanlarında belki böyle bu kadar hareket yoktu. Bunun sırrı nedir? Ne yapmaya çalışıyorsunuz?

SN CUMHURBAŞKANI : Hoş geldiniz. Arap dünyasına çok geniş bir şekilde yayın yapan bir televizyonunuz ve siz de doğrusu, gerçekten değerli bir yayıncısısınız. Hepimiz tabii ki ülkelerimize, bölgemize, insanlara hizmet için bu makamları işgal ediyoruz. Ve makamların hepsi de gelip geçicidir. İnsanın potansiyeli varken, bilgisi varken, tecrübesi varken, bu söylediğim doğrultuda çalışmasının, gayret göstermesinin doğru olduğu kanaatindeyim. Ben de hayatım boyunca doğrusu çalışmayı sevdim. Siyasette de hep böyle oldu, Dışişleri Bakanlığı yaptığım dönemde de böyle oldu. Şimdi de Cumhurbaşkanı olarak, bütün tecrübemi, bilgimi en iyi şekilde, hem ülkenin hem halkımın hem de bütün insanlığın hizmetine sunmak istiyorum. Tabii hızlı gelişmeleri de hızlı takip gerekiyor. Dünyada çok önemli olaylar oluyor. Bölgemizde çok hızlı gelişmeler var. Bütün bunlara yetişebilmek için de bizim süratli olmamız, hızlı olmamız gerekiyor. Belki gördükleriniz ondan dolayıdır.

EL CEZİRE: Sayın Cumhurbaşkanı, gayet tabii bu bir tesadüf eseri değildir. Sizin liderliğinizde ve şu anda AK Parti'nin hükümet olduğu bir zamanda, birçok atılımlar olmuş. Bunların muhakkak bir şekli vardır, bir stratejisi vardır. Bu konuları sizden öğrenebilir miyiz? Duruşunuz nedir?

SN CUMHURBAŞKANI: Gayet açıktır aslında. Biz, huzurun, barışın ve istikrarın çok önemli olduğuna inanıyoruz. Yani bu Türkiye'de de, dünyada da; yurttan da barış ve sulh, dünyada da barış ve sulh. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Atatürk'ün çok önemli sözlerinin birisi. Şimdi eğer istikrar söz konusu olmazsa, güvenlik söz konusu olmazsa, o zaman işbirliği de söz konusu olmaz. O zaman refah da söz konusu olmaz, o zaman mutluluk da söz konusu olmaz, bir bölgede. Tabii ki o bölgede önemli ülkelere düşen büyük sorumluluklar var. Türkiye olarak da biz bu sorumluluklarımızın

farkındayız ve önce komşularımızla, sınırimız olan komşularımızla, daha sonra daha yakın olan komşularımızla, güvene, istikrara dayalı bir ilişki geliştirmeye çalışıyoruz. Ve bölgemizin sahipliğini üstlenmeye çalışıyoruz. Yani bunu -sadece biz değil- bölgemizde bulunan bütün ülkelere de söylüyoruz. Bu bölge bizim, hepimizin ortak bölgesidir. Dolayısıyla bu bölgeyi biz sahiplenelim. Bizim sorunlarımız varsa, -ki var- bu sorunlarımızı uzaklardan, başka taraflardan insanlar gelip çözemez, bilmezler. Bu bölgenin kültürünü bilen, bu bölgenin insan yapısını bilen, bu bölgenin geleneklerini bilen, sorunlar nerede kaynaklanıyor, bunların kökünü bilenler bizleriz. Dolayısıyla bizler, yeteri kadar olgun insanlarız. Yeteri kadar olgun milletleriz. Hepimiz rüştümüze ermiş milletleriz. Dolayısıyla, bizler oturalım, bölgemize sahip çıkalım ve bölgemizin sorunlarını çözelim, meselelerini çözelim ki, güvenlik ve istikrar olsun ve bunun üzerinde de medeni bir şekilde işbirliği doğsun. İşbirliğinin ötesinde de tabii ki karşılıklı kazançlar ve mutluluklar ortaya çıksın. Nihayetinde ortak kültürlerimiz var, ortak tarihi geçmişlerimiz var. Bütün bunların amacı da refaha ulaşmaktır. Şimdi bakın bu bölge, en zengin bölge olmasına rağmen, Cenab-ı Allah en büyük zenginlikleri bu bölgeye vermiş olmasına rağmen, maalesef bölgemizin büyük bir kesimi refahtan uzak, mutluluktan uzak. Ve bölgenin bir kısmı refahtan ve mutluluktan uzak olunca, zengin olan kısım da mutlu olamaz. Her an istikrarsızlığa karşı bir tehdit altında. Onun için bizim yapmak istediğimiz şey, bunların farkında olarak, bölgesini sahiplenen bir ülke tavrı içerisinde, bütün komşularımızla karşılıklı saygı temelinde, hepimiz eşit bir şekilde, birbirimizle ilişki içerisinde olmaktır. Ama bu konuda belki Türkiye olarak, daha çok bilinç uyandırmaya, daha çok çağrıda bulunmaya gayret sarf ediyoruz. Daha çok ziyaret ediyoruz, daha çok bu konuları gündeme getiriyoruz. Bunun da faydalı olduğuna inanıyorum. Ve memnuniyetle görüyorum ki, bütün bölgede artık bu şekilde algılanıyor. Belki başında bizim bu gayretlerimiz biraz kuşkuyla karşılanmış olabilir. "Acaba Türkler ne yapmak istiyor?" gibi düşünenler olabilir. Ama zamanın ve bizim samimi gayretlerimizin, bütün bu kuşkuları giderdiği kanaatindeyim. Çünkü bugün bu dünyada her şey, herkes artık şeffaftır. Bir şey saklamak istesenez de saklayamazsınız. Onun için büyük bir memnuniyet duyuyorum.

EL CEZİRE: Sayın Cumhurbaşkanı, sizden şu anda duyduklarımın şunu anlıyorum:

Siz istikrara, güvenliğe, barışa önem veriyorsunuz. Ve bir de bu bölgenin halklarının refahına önem veriyorsunuz.

SN CUMHURBAŞKANI: Doğru

EL CEZİRE: Ve diyorsunuz ki "Türkiye, bu konuda bir takım çabalar harcıyor. Belki bazı cihazlar, bunu şüpheyle karşılamış olabilirler. Fakat şu an anlayacaklardır ki, Türkiye'nin başka bir amacı yoktur." Peki böyle şüpheyle bakanlar var mı acaba, bunlar devletler mi, cemaatler mi, şahıslar mı? Nasıl bakıyorsunuz bu olaya?

SN CUMHURBAŞKANI : Ben doğrusu, başında şüpheyle, kuşkuyla, bakanlar olduğunu söyledim. Ama geçen süre içerisinde, -ki, 5-6-7 yıl geçti- Türkiye'nin yapmak istediklerinin halisane olduğunu, iyi niyetli olduğunu, yapıcı olduğunu, bölgemizde herkes gördü. Devletlerin de gördüğü, cemaatlerin de gördüğü, çeşitli fikir akımlarının gördüğü, bölgenin aydınlarının, entelektüellerinin de gördüğü kanaatindeyim. Bundan da memnuniyet duyuyorum. Çünkü, tekrar söylüyorum, ülkeler de, liderler de şeffaftır. Yani yaptığınız hareketlerde samimiyseniz, bu belli olur, belli bir süre sonra. Bunun da belli olduğu kanaatindeyim.

EL CEZİRE: Sayın Cumhurbaşkanı, şimdi Türkiye'nin tarafsız bir ülke olduğunu söyleyebilir miyiz?

SN CUMHURBAŞKANI : Türkiye tarafsız bir ülke. Şunu da memnuniyetle yine ifade etmek isterim ki: Türkiye, dostluğu aranan bir ülke de aynı zamanda. Yani güven duyulan bir ülke de. Bu açıdan Türkiye, tarafsızdır muhakkak ki. Adaletle, hakla olaylara bakmaya çalışmaktadır. Ve demin söylediğim, prensipler ve ilkeler çerçevesi içerisinde, bu politikalarını takip ediyor ve uygulamaya çalışıyor.

EL CEZİRE: Tarafsız bir ülke olduğunuzu söylüyorsunuz, ancak mesela NATO üyesisiniz. Bazı konularda da bazı tutumlarınız ve duruşlarınız vardı. Filistin meselesi olsun, başka konular olsun... Bu sizin tarafsızlık rolünüzü etkiliyor mu?

SN CUMHURBAŞKANI: Tarafsızlık kelimesi yanlış anlaşılmasın. Tarafsızlığı, ne olursa bitsin, doğru veya yanlış, bunlara gözümü kaparım anlamında anlarsanız, bu çok yanlış bir anlama olur. Böyle değil. Tarafsızlık, başkalarının işine karışmamak, herkese eşit mesafede durma anlamında bunu söylemek istedim, komşularımız ve çevremizle ilgili. Ama olaylar karşısında, haklı ve haksız karşısında, gayet ilkeli bir duruşumuz söz konusudur. Haksız olana, cesaretle haksızlığı haykırırız ve söyleriz. Haklı olanın, mazlum olanın yanında dururuz, gayet açıkça dururuz.

EL CEZİRE: Bu duruşunuz, acaba İsrail ile gerginliğe sebep mi oldu? O dereceye kadar ki, Başbakan Netanyahu diyor ki, "Arabuluculuk konusunda artık Türkiye'nin rolüne güvenmiyoruz." Bu duruma gelinmiş oluyor.

SN CUMHURBAŞKANI : Şimdi, size şunu ifade etmek isterim: Bugünkü dünya, 30-40-50 sene önceki dünya değil. Bugünkü dünya, çok şeffaf bir dünya. Bugünkü dünyada nerede ne olup bitiyorsa, herkes bunu takip ediyor. Yanlışlıkların, rahatsızlıkların üstü kapanamaz bugünkü dünyada. Eğer bir ülke yanlış yaparsa, politikaları yanlışsa, bunun yanlış olduğunu söylemekten çekinmeyiz. Bizim bu söyleyişimiz, aslında bunlar, yapıcıdır. Filistin meselesinde, İsrail konusunda, İsrail'in politikalarının yanlış olduğunu söylüyoruz. Ve bu politikalarla barışın sağlanamayacağını, bu politikalarla aslında İsrail'in de kendisine zarar verdiğini söylüyoruz. İsrail ile ilişkisi olan bir ülke olarak bunu söylüyoruz. Ve inanıyorum ki Türkiye'nin bu söyledikleri, İsrail tarafından da dikkatli bir şekilde takip ediliyordur. Çünkü Türkiye, bu söylemlerini gözü kapalı değil, prensipte ve ilkeler çerçevesinde söylemektedir. Ki bunu sadece biz değil, Goldstone raporu da Birleşmiş Milletler'de Türkiye'nin söylediklerini tekrarlamıştır; rapora bakarsanız. Yani bizimki hissi bir söyleyiş değil. Bizimki samimi ve bu fikirlerimizi zaten çeşitli seviyelerde kendileriyle paylaşmışızdır. Bizim arzumuz gayet açıktır, bölgede bir barışın hakim olması. Tabii bölgede birçok meseleler var ama, esas mesele, İsrail ve Filistin meselesidir. Biz bu meselenin çözümünü hayati görüyoruz. Bu mesele sadece Filistinliler, Araplar veya Müslümanlarla İsraililer arasındaki bir mesele değil. Bu mesele, yeri geldiğinde

dünyanın birçok yerindeki olaylara da kaynaklık eden bir meseledir. Çok köklü bir meseledir. Bu meselenin çözümü için de Türkiye daima iyi niyetini göstermiştir. Tabii ki olayların direkt tarafı değildir. Ama bölgede olan bir ülke olarak, hem İsrail ile hem bütün Arap ülkeleriyle ve Filistinlilerle tarihi dostluğu ve ilişkisi bulunan bir ülke olarak, yapıcı çalışmaktadır. Çünkü şu bir gerçek ki. Acılar orada kalmamakta. Acılar artık, dünyanın her tarafında hissedilmekte, görülmektedir. Bir Gazze olayları olunca, bu Gazze'de kalmadı ki! 40 sene önce Gazze'de kalırdı. Ama şimdi öyle değil. Şimdi Kahire'nin sokaklarında da, Riyad'da da, Şam'da da, Ankara'da da, İstanbul'da da olup bitenler takip edilmiştir. Vicdanı olan kişiler, tabii ki buna karşı da sesini yükseltmiştir. Bu tip olayların tekrarlanmasının, tabii ki Filistinliler için çok acı ve elem verici olmasına rağmen, İsraililer için de kötü olduğu kanaatindeyim. Onun için bu barış görüşmeleri tekrar başlamalı. BM'nin ve daha önceki temel bazı görüşmelerle ortaya çıkan parametre, 1967 sınırlarını esas alarak, iki devletli, iki devletin yan yana yaşayabileceği bir yapıya kavuşmak gerekir. Buna ne kadar gecikilirse, bunun zararını doğrusu, önce İsraililer görür. Çünkü bütün dünyanın tepkisini, takip ettikleri politikalarından dolayı üstlerine çekiyorlar. Bu da iyi bir şey değil doğrusu. Birçok ülke gibi Türkiye de gayet iyi niyetli olarak, barış görüşmelerine katkı yapmak istemiştir, yapmıştır da. Tabii ki eğer taraflar, Türkiye'den isterse ama, İsrail Türkiye'den bir şey istemiyorsa, o zaman bizim de yapacak bir şeyimiz yoktur. Ama herhalde Türkiye gibi bir ülkenin de kolay kolay ihmal edileceği kanaatinde değilim.

EL CEZİRE: Suriye'den bahsettiniz, Sayın Cumhurbaşkanı. Gayet tabii gerginlik vardı, şüpheler vardı arada. Fakat şu anda stratejik konumda birtakım ilişkiler var. Suriye ile çok iyi ilişkileriniz var. Bu arada bahsettiğiniz bölgede de ayrıca, Türkiye'nin dışında Suriye, Irak var, belki de İran vardır. Böyle bir stratejik kitlenin buluşması, sizce de uygun mu, siz buna böyle mi bakıyorsunuz?

SN CUMHURBAŞKANI: Suriye ile 800 km. sınırimız var. İki ülkenin iyi geçinmesi, işbirliğini en üst seviyede gerçekleştirmesi, çok sevindirici bir şeydir. Tabii bir de tersini düşünürseniz, bunun zararı herkese olur.

Tabii ki Irak'ta da aynı şekilde. Komşumuz olduğu için Irak ile ilişkilerimize de çok önem veriyoruz. İran da Türkiye'nin komşusu. İran ile Türkiye sınırı yüzyıllardır aynı, hiç değişmemiş. İran ile ilişkilerimize de çok önem veriyoruz. Sözlerimin başında söylediğim istikrar ve güven, bütün hepsi için geçerlidir. Bunu sadece sınırımız olan komşularımızla ilgili de söylemiyorum. Sınırımız olmayan komşularımızın, yani bölgede olan ülkelerin, bütün Körfez ülkelerinin özellikle, herkesin istikrara ve güvenliğe ihtiyacı vardır. Şunu söyleyebilirim: Türkiye bölgesinde güvenlik yayan bir jeneratördür. Ve Türkiye, ülkelerle, komşularıyla veyahut da bölgesindeki ülkelerle ilişkilerini yaparken, hep yapıcı bir şekilde sorunlara çözüm arayan, hep pozitif bir gündemle yaklaşan bir ülke olmuştur. Bunu herhalde ispatladığımız kanaatindeyim. Sadece Türkiye ile bu ülkeler arasında değil, bu ülkelerin kendi arasındaki ilişkiler de çok önemli. O açıdan, Suriye ile Irak arasında ilişkilerin çok iyi olması, İran'ın bölgede algılanmasının iyi olması ve bölgedeki bütün problemlere İran gibi yine önemli bir ülkenin hep pozitif katkı vermesi, bunlar çok önemli. Şimdi Türkiye, bunları hep gündem maddesi yapıyor ve liderler olarak bir araya geldiğimizde, bunları konuşuyoruz. Buna da ihtiyaç var, çünkü bu bölge çok acılar çekmiş. Yani bütün bu acıları çeken bölgenin liderleri bunlardan ders almayacaksa, o zaman doğrusu önce Allah hesabı bizlerden sorar.

EL CEZİRE: Sayın Cumhurbaşkanı, söyledikleriniz çok güzel de, ancak stratejik kitle olarak meseleye bakıldığı zaman, bakın işte, Türkiye-Suriye-Irak-Ürdün böyle bir stratejik işbirliği, bunu da zaten Beşar Esad gündeme getirmişti. Siz, böyle bir toplanmanın, bir araya gelmenin, stratejik konumda, bir araya gelme olarak görmemiz mümkün olabiliyor mu? Bunu destekliyor musunuz?

SN CUMHURBAŞKANI: Ben sadece bu dört ülkeyi saymıyorum ki. Ben deminden beri söylediğim şey, Türkiye'ye sınırı olan veya sınırı olmayan, bu bölgedeki ülkelerden bahsediyorum. Bunun içerisine Suudi Arabistan da girer, bunun içerisine bütün Körfez ülkeleri de girer. Tek ayaklı bir köprü olmaz ki. Yani hep beraber olmak gerekir. Bunların da zor olduğunu kimse düşünmez. Eğer bunların imkansız olduğunu düşünen varsa, o zaman 60 sene geriye şöyle bir zihnimizi taşımamız lazım ve

Avrupa'ya bakmamız lazım. 2. Dünya Savaşının Avrupasına bakmamız lazım. 2. Dünya Savaşının Avrupasındaki kargaşa, çekişme ve kan, bugünkü bölgemizle mukayese edilemeyecek kadar kötüydü. Onun için herkes önce, pozitif ajandayı kendisine esas almalı. Bakın biz, Arap Ligiyle çok yakın bir işbirliği içerisindeyiz. Ortak forum yapıyoruz, gözlemciyiz, bütün toplantılarına katılıyoruz. Körfez İşbirliği Teşkilatıyla, stratejik bir işbirliği içerisindeyiz. Bakanlar toplantısı geçenlerde, İstanbul'da yapıldı. Irak ile Türkiye arasında, hükümetler arası bakanlar toplantısı yapıldı, en yüksek seviyede. Suriye ile de aynı şeyi yapıyoruz.

EL CEZİRE: Irak'tan bahsedilince Sayın Cumhurbaşkanı, şimdi yakında seçimler olacak orada. Bu meclis seçimleri, Irak'a istikrar tekrar getirecek mi, yoksa bu konuda endişeleriniz var mı? Bunu sormanın sebebi de bazı raporları okuyoruz. O raporlarda deniliyor ki "Türkiye'nin, Irak'ta Suudi Arabistan ve ABD ile birlikte, gizli bir rolü vardır. Eski birtakım grupların tekrar gündeme gelmesi, bağışçıların tekrar gündeme gelmesi için birtakım çalışmalar yapılıyor". Bu konudaki gerçeği sizden öğrenebilir miyiz?

SN CUMHURBAŞKANI: Söylentilere hiç gerek yok. Türkiye'nin Irak ile ilgili ne yaptığını, birisi ciddi bir şekilde takip ederse, ortaya çıkar. Öncelikle şunu söyleyeyim: Bizim Irak politikamız Irak'ın siyasi birliği ve toprak bütünlüğünü kesinlikle muhafazadan geçmektedir. Bu, muhakkak ki önce Iraklılar'a düşer, sonra da komşularına düşer. İkincisi şu, bizim yaptığımız; Irak'taki bütün gruplar, farklılıklar neyse, hepsiyle biz münasebet içerisindeyiz, ilişki içerisindeyiz ve hepsine de eşit bir mesafedeyiz. Şimdi bunun doğru olup olmadığını da herkes şöyle görür: Biz Irak'taki bütün Arap, Şii veya Sünni veya etnik olarak bakarsanız, Kürt-Türk-Arap, hepsiyle de temas içerisindeyiz. Hepsi de Ankara'ya gelirler. Hepsiyle de konuşuruz, görüşürüz. Ve hiçbirini dışlamayız. Ve hepsine de telkinlerimiz, "Ülkenize sahip çıkın, memleketinize sahip çıkın ve bu acıları bitirin" şeklindedir. Tabii artık Irak'ta çok partili seçimler söz konusu. Burada artık iş Iraklılara düşüyor. Koalisyonlar kuruyorlar, kendi başlarına yürüyorlar, buna Iraklılar karar verecek. Biz dışarıdan yönetemeyiz bunu, bu sağlıklı olmaz. Buna Iraklılar kendileri karar verecekler. Biz,

Irak'ın komşuları olarak, Irak'ın bütünlüğüne ve siyasi birliğine verdiğimiz önemi çok açık bir şekilde söyleriz. Bununla ilgili ne gerekirse yaparız. Ama Irak'ın içinin idaresi Iraklılar'a aittir. Onu kendileri bilecektir.

EL CEZİRE: Peki bu konuda, birtakım açılımlar ve birtakım uzlaşmalar oluyor. Bu Irak Kürtleriyle mi oluyor, Türkiye içindeki Kürtler veya PKK ile mi oluyor?

SN CUMHURBAŞKANI: Şimdi buna açıklık getirmek isterim. Türkiye içerisindeki TC vatandaşlarının, etnik veya dini yapısı, bizim Anayasamıza göre, herhangi bir farklılık ortaya koymaz ve herkes TC vatandaşdır ve herkes aynı hak ve hukuka sahiptir. Tabii ki Irak'taki Kürtler, Irak'ın kuzeyindeki yönetim, onlar da Irak Anayasasına bağlıdır. Bunların birbiriyle hiç alakası yoktur. Yani şunu söylemek isterim: Türkler, TC'nin vatandaşları olduğu gibi, Türkler Ortadoğu'nun birçok ülkesinde de vardır. Araplar da sadece bir ülkede toplanmamıştır. Araplar da birçok Arap ülkesindedir, hepsinin ayrı devletleri vardır. Ve Kürtler de bütün bu bölge içerisinde, kendi buldukları ülkelerin vatandaşlarıdır. O açıdan, Irak'ın kuzeyiyle bizim ilişkilerimiz şu anlamda önemlidir; PKK terör örgütü, başka bir ülke olan Irak topraklarında yerleşmiş ve kamp kurmuştur. Onlar da Basra'da veya Bağdat'ta değil, maalesef Kuzey Irak'tadır. Ve oradaki Kürt yerel bölgesel yönetiminin hakim olduğu topraklardadır. Onların da gerçi bazı toprakları çok dağlık olduğu için bazılarının gücü yetmiyor. Tam kontrol edemedikleri alanlar var. Bizim bu konuyla ilgili ilişkilerimiz tabii ki Irak merkezi hükümeti ve ayrıca Kuzey Irak'taki yerel yönetimledir, terör örgütünü Irak topraklarından çıkartmakla ilgilidir. Türkiye içerisinde yaptıklarımız da şudur: Türkiye'nin topyekun demokratik standardını yükseltici çalışmalardır.

EL CEZİRE: ABD güçleri Irak'tan çekildikten sonra yeni birtakım gündemler ortaya atılacak. Siz her şeyden önce, bunu destekliyor musunuz, yoksa bir endişeniz var mı? Onlar çekilirse Irak'ta şiddet çoğalır falan. Eğer şiddet çoğalırsa, gayet tabii komşu ülke olarak, sizin de milli güvenliğiniz, bu konuda etkilenebilir. Meseleye nasıl bakıyorsunuz?

SN CUMHURBAŞKANI: Her şeyden önce tabii ki Irak'ın normalleşmesi, Irak'taki işgal güçlerinin Irak'ı terk etmesiyle önemli bir aşamaya ulaşır. Ve bununla ilgili ABD yönetimi de zaten takvim açıklamıştır. Ve Irak'ın egemenliği, yapılan güvenlik anlaşmasıyla Irak hükümetine de geçmiştir. Bundan dönüş olmaması gerekir. Zaten Amerikalılar da niye çocuklarını, askerlerini devamlı başka ülkede tutsunlar ki? Yani bu konuda zaten ABD yönetimi Başkan Obama ile de, Amerikan askerlerinin Irak'tan çekilişini konuştuk ve destekliyoruz. Irak'ın da kendi güvenlik güçlerini tabii ki kurması gerekir. Bu konuda hepimiz de yardımcı oluyoruz. Daha çok yardımcı olmaya da hazırız. Her türlü eğitimden tutun da, her türlü savunma sanayiindeki işbirliğine, teçhizat donatımına kadar. Çünkü güçlü bir Irak ordusu, milli bir Irak ordusu elzemdir. Yani bununla ilgili tabii ki her türlü yardımı yapabiliriz, zaten yapıyoruz da ,daha çok yapabiliriz. Eğitim başta olmak üzere, her şey yapılabilir.

EL CEZİRE: İran konusunda tabii bir gerginlik var, Batı ile İran arasında. Ve bazen bazı saldırılardan bahsediyor. Eskiden ABD kuvvetlerini İran'ın vuracağından bahsediliyordu. Şimdi de İsrail saldırılarından bahsediliyor. Bundan endişe duyuyor musunuz? Böyle bir durumda sizin tutumunuz ne olur? Ayrıca bir NATO üyesi olarak, bu konuda siz de yardımcı mı olacaksınız?

SN CUMHURBAŞKANI: Bundan endişe duyuyorum. Nükleer meseleler, şakası olmayan meseleler. Unutmayın ki Saddam Hüseyin, bu tip hataları yaptı. Şöyle yaptı: Kendisinde nükleer silah veya kimyasal silah olmadığı halde, varmış gibi gösterdi, bütün bölgeye. Yani onun böyle büyük, güçlü gözükme için bunu yaptığını bilmiyor muydu Batı ülkeleri? Gerçeğin ne olduğunu biliyorlardı tabii ki. Ama o fırsatı vermiş oldular, fırsatı da değerlendirdiler. Onun için nükleer meseleler, şakası olmayan meseleler, bugünkü dünyada. Tabii ki nükleer konularla ilgilenmek, her ülkenin hakkıdır. Barışçıl amaçlarla veya enerji amacıyla, İran'ın da hakkıdır. Ama eğer bir kitle imha silahı söz konusu olursa, bu tabii ki çok tehlikeli olur. Biz Türkiye olarak bütün bölgemizde, bunun altını çizerek söylüyorum, bütün Ortadoğu bölgesinin tamamen nükleer silahlardan arınmış ve tamamen nükleer silahlardan temizlenmiş bir bölge olmasını tekrarlıyoruz her yerde- ki Bahreyn ziyaretimde Bahreyn meclisinde bu

konuşmamı çok açık bir şekilde yaptım. Bu konuların, diplomasi yoluyla çözümlenmesinin çok önemli olduğuna inanıyoruz. Yani İran ile ilgili de bu tip iddialar var. Yani bazı ülkeler, bildiğiniz gibi söylüyorlar, şüpheleri var. Bu konuların diplomasi yoluyla, konuşarak, siyasetle çözülmesinin doğru olduğuna inanıyoruz. Savaş kolay bir iş değildir. Savaş başlar da o nereye gider, ne olur, onun zararları kime olur, bu hesaplanamayacak kadar büyük bir mesele. Türkiye olarak da biz, İran bizim komşumuz ve dostumuz olduğu için, İran ile de yakın bir işbirliği içerisindeyiz. Aynı şekilde BM'nin daimi üyesi olan, 5+1 Almanya arasındaki bütün bu görüşmelerde, yeri geldiğinde, kolaylaştırıcı yardımcı olucu, rolümüzü de kullanıyoruz. Ve buna devam da edeceğiz.

EL CEZİRE: Şimdi sizden aldığım cevaplardan gördüğüm kadarıyla siz, askeri gerilimi tırmandırmayı istemiyorsunuz, bu bölgede görmek istemiyorsunuz. Böyle bir durum olursa, siz o zaman durumunuz ve tutumunuz ne olur? Hangi safta durursunuz?

SN CUMHURBAŞKANI : Biz doğrusu bir savaşın içinde olmayız. Tekrar söylüyorum, bu konuları diplomasiyle çözmek gerekir. Tabii ki bu konular, çok tehlikeli konular olduğu için, şüpheye de mahal bırakmayacak şekilde, İran'ın bu tip tehditleri defetmesi gerekir. Çünkü İran Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı'na üyedir. Üye olunca oradan faydalanırsınız. Faydalanmanın karşılığında da yeteri kadar şeffaf olma şartı geliyor. O açıdan herkese iş düşüyor. Hem İran'a iş düşüyor, hem 5+1 ülkelere iş düşüyor.

EL CEZİRE: Sayın Cumhurbaşkanı, siz Başkan Obama ile görüştünüz. ABD, bu konuda, bu bölgede, barışa ve istikrara dönük olarak birtakım başarılar elde edemedi, şu ana kadar. Obama'nın başkanlığı da bir seneye yaklaştı. Acaba bu konuda bir takım engeller mi var?

SN CUMHURBAŞKANI: Şimdi, burada şunu söylemek isterim: Her şey niye Başkan Obama'dan beklenecek ki? Başkan Obama'nın ben, samimi olduğuna, politikalarını da güçlü bir şekilde takip etmek istediğine inanıyorum. Yani bunu çok geniş bir şekilde

de konuştum. Bunu biliyorum. Ama eğer biz bu bölgenin sahibi olduğumuzu unutur ve her şeyi ABD'den, Başkan Obama'dan beklersek bu büyük bir yanlış olur. Yani önce bölgenin ülkeleri, bölgenin liderleri, "bu bölge benimdir" diye sahiplenecek. Ve herkes ortak bir pozisyonda buluşacak. O bölünmüşlükler, ayrıcalıklar, bunlar giderilecek. Ondan sonra ABD'ye "Bizim pozisyonumuz bu, sen de gel, güçlü bir şekilde bu işe gir" denir. Açıkçası bu konuda birazcık gecikildiği kanaatindeyim. Çünkü Başkan Obama'nın Başkan seçildikten sonraki ilk aylarının bu konuda çok büyük fırsatlar verdiği kanaatindeydim. Bu fırsatların biraz kaçmak üzere olduğunu görüyorum ve üzülüyorum da.

EL CEZİRE: Şimdi şöyle görüyoruz ki ABD sizin bu bölgedeki politikalarınızdan razı bir durumdadır, rıza gösteriyor. Suriye'ye olan açılımınız, Irak Kürtleriyle konumunuz, Filistin meselesinde, hatta İsrail ile olan bir gerginlik konusunda da. ABD bu konuda sizin politikanıza bu şekilde mi bakıyor?

SN CUMHURBAŞKANI: Bilmiyorum ama, Türkiye bölgede önemli bir ülke olarak birçok konuyla ilgileniyor. ABD de ilgileniyor. Onlar da herhalde bizim yapıcı hareket ettiğimizi gördükleri için, mutlu olabilirler. Ama şunu söylüyorsanız, "Türkiye, ABD ile konuşuyor, onlardan görevini alıyor ve bunu yapıyor", diyorsanız, bu Türkiye'yi hâlâ tanımamak anlamına gelir. Yani bunu sizin için söylemedim zaten. Aman üstünüze alınmayın. Ama böyle konuşanlar belki vardır diye söyledim. Olabilir, Türkiye'de de olabilir. Türkiye'de çok böyle konuşan adamlar. Türkiye'de "En ufak konuları bile neredeyse Amerika'dan talimat alıyorsunuz" diyenler çok. Bizde de çok. Yani ben doğrusu bir yukarı perdeden bakarak konuşuyorum. Ve doğruları söylüyorum. Buna bir örnek verelim: Türkiye ile Suriye ilişkilerini çok açtınız. Türkiye ile Suriye ilişkileri olurken, ABD çok karşıydı bu işe, biliyorsunuz. Ama Türkiye ısrarlı bir şekilde, kendi politikasını ve inandığı doğru politikayı takip etti. Bugün memnuniyetle görüyorum ki, ABD yönetimi de bu politikanın doğru olduğunu gördü ve bu noktaya geldi. Şunu size temin ederim ki Türkiye, ilkeler ve değerler üzerine politika yapıyor. Ve yaptığımız şey de şu, biz bölgemizde izolasyonlar, dışlamalar, bunların yanlış olduğuna inanıyoruz.

EL CEZİRE: Son sorum Sayın Cumhurbaşkanı. Ben Beyrut'tan geliyorum. Size Lübnan konusunda şu soruları sormak isterim. Birincisi, Türkiye Lübnan konusunda da meselelerin doğru bir şekilde gitmesi için olumlu bir rol oynuyor. Fakat son bir sürpriz oldu. Hizbullah Genel Sekreteri Hasan Nasrullah çok önemli bir açıklamada bulundu, Türkiye hakkında. Çok olumlu konuştu. Dedi ki "Sünni Türkiye, tutumları ve duruşu doğru ise Şii İran'ın aleyhine, Türkiye'nin liderliğini kabul etme durumundayız". Bu konuda ne dersiniz? Bir de ikinci bir konu. Siz Ermenistan konusunda açılımda bulundunuz, bu konuda çok büyük rolünüz oldu. Fakat biliyorsunuz bu konuda; bu konuyu, bu yakınlaşmayı istemeyenler, reddedenler de vardır. Bunların da başında Lübnan'daki Ermeniler. Bu konuda ne dersiniz?

SN CUMHURBAŞKANI: Şimdi Lübnan da, tabii ki bölgenin önemli sorun kaynaklarından birisidir. Memnuniyetle görüyorum ki, Lübnan'da bir hükümet kuruldu, kendi içlerinde bir uzlaşmaya vardılar. Ayrıca, Lübnan ve İsrail arasındaki barış görüşmelerinin de çok önemli olduğuna inanıyoruz, bunu her sefer söyleriz. Çünkü onların da işgal altında hâlâ toprakları var. Lübnan 2006 yılında bombalandığında, yerle bir edildiğinde, Lübnan'a ilk giren insanlardan biriyim ben. Ve bütün o harabeleri gezen bir kişiyim. Biz bölgede hiçbir ülkeyle rekabet içerisinde değiliz. Önce bunu söylemek isterim: Tabii ki Türkiye ile ilgili güzel şeylerin ifade edilmesinden memnun oluruz. Yani bundan şüphesiz ki çok memnun oluruz. Bu bize duyulan güveni göstermektedir. Bu bizim sorumluluğumuzu daha da arttırır. Ümit ederiz ki Lübnan güçlü bir şekilde yoluna devam eder. Türkiye olarak UNIFIL'de askerlerimiz var. Hem askeri, hem sosyal sorumlulukları var orada. Bütün Lübnanlılar da hepsi, Şii, Sünni hepsi de onlara sahip çıkıyorlar. Bundan da büyük bir memnuniyet duyuyoruz. Ayrıca tabii ki sorumluluklarımız da bölgede hep müşterektir, bunun da altını çizmek isterim.

Ermenistan da Türkiye'nin bir komşusu. Biz sadece Müslüman olan komşularımızla değil, bütün komşularımızla bu bölgede olan herkesle, dolayısıyla Ermenistan da bu bölgenin bir ülkesi olduğu için, onlarla da ilişkilerimizi normalleştirmek isteriz ve

Kafkaslar'da da bir istikrarın oluşmasına çok önem veriyoruz. Bu bağlamda, Azerbaycan ve Kafkasya'daki problemlerin çözümü ve işgal altındaki Azeri toprakların kurtarılmasına da çok önem veriyoruz. Ama bütün bunlar, diyalogla olan şeylerdir. Ermenistan ile diyalogu Sayın Sarkisyan Cumhurbaşkanı seçilince, ben bir mektup yazarak başlattım. Daha sonra maçlar oldu. O beni davet etti, gittim, ben onu davet ettim. Ve ümit ediyorum ki, belli süre içerisinde ümitliyim, bütün Kafkaslardaki sorunların, hem Türkiye hem Azerbaycan meselelerinin çözüleceğine inanıyorum. Tabii ki Ermeni diasporası Lübnan'da, Amerika'da, Avrupa'nın bazı ülkelerinde farklı düşünülebilir. Onların da şunu görmeleri gerekir: Türkiye ile Ermenistan arasındaki ilişkilerin normalleşmesi, herkesin kârıdır. Yani düşmanlıklarla, devamlı nefret hislerini gelecek nesillere taşımakla insanlığa hizmet olmaz.